

Et lite lands utenrikspolitikk

Taler

Trygve Bratteli

Dato

19 november 1974

Sted

Oslo

Omstendigheter

Innlegg i Stortinget

- 1 På den ene siden er det klart at også et lite land skal ta sitt ansvar som selvstendig nasjon og som medarbeider i internasjonale organisasjoner vi har sluttet oss til. På den andre siden tror jeg vi skal være varsomme med å overdrive et lite lands virkemuligheter, spesielt hvis en opptrer alene. Vi har en tendens til i norsk
- 5 utenrikspolitisk debatt å foreta verdivurderinger av alt som skjer rundt på kloden - uansett om vi selv kan gjøre noe med det eller ikke. Dette har vi selvsagt rett til, og det er ingen som nekter oss det. Men til en realistisk utenrikspolitikk hører også evnen til å erkjenne hva vi kan gjøre noe med, og hva vi ikke kan gjøre noe med. Bortsett fra verbale bidrag er det lite vi kan gjøre for å påvirke
- 10 utviklingen på fjerne steder, og det gjelder ganske spesielt kanskje de utenrikspolitisk betente områder i verden, og dem er det stadig noen av. Når vi selv ikke kan hjelpe til i løsningen av vanskeligheter som er til stede, kan det i visse tilfelle være betimelig at vi ikke er altfor påtrengende med gode råd om hva andre bør gjøre i de samme områdene.

15

Slike refleksjoner kan gjøre seg gjeldende når det for eksempel gjelder diskusjonen om situasjonen i Midt-Østen. Det er i Norge en stor sympati for den i nyere historisk tid relativt unge staten Israel. Vi håper alle at Israels folk skal kunne leve i fred bak trygge grenser - et legitimt behov for ethvert folk. Men

20 Norge har ikke makt til å gjøre noe særlig fra eller til i den saken og på stedet.

25

Jeg vil også peke på et annet forhold som kan skape vansker i forhold til følelsesladede dramaer i forholdet mellom folkegrupper. Vi forbeholder oss å kunne føle og vise vennskap for et folk. Men i et slikt vennskap legger vi ingen plikt til å la dette folks mulige fiender også være våre fiender. Vi er i den

lykkelige situasjon at vi kan se på de fleste folk i verden som venner, som folk vi ikke har noe utestående med - slik også i Midt-Østen og i andre konfliktfylte

30 områder rundt omkring i verden. Vi er i vår utenrikspolitikk på jakt etter
venner. Vi er ikke på jakt etter fiender.

Norges evne til å påvirke verdensutviklingen er altså meget beskjeden.
Ledemotivet i vår reelle utenrikspolitikk må i første rekke være å vareta våre egne
interesser, og det kan vi som regel bare gjøre i et åpent samarbeid med andre.
35 Det har også vært en hovedlinje i norsk utenrikspolitikk etter den andre
verdenskrigen, altså nå i en såkalt menneskealder. Skal denne utenrikspolitikk
for å vareta våre egne interesser ha noen tyngde, må det være et stadig siktepunkt
bredest mulig å samle vårt folk om hovedlinjene i utenrikspolitikken. Det er
kanskje en vanskelig oppgave, men det er ikke en umulig oppgave. Faller dette
40 fra hverandre, og utenrikspolitikken spaltes opp på samme måte som
partimønstre i dag er det, da blir det ikke megen utenrikspolitikk av det. Det kan
i verste fall bli en fornem og kanskje underholdende politisk selskapslek.

Jeg tror vi har gode muligheter for å leve trygt i en urolig verden hvis vi selv
45 utvikler evnen til å vareta de vesentlige elementer i vårt eget lands utenriks- og
sikkerhetspolitikk.

Kilde

Trygve Bratteli har ordet (Tiden norsk forlag, Oslo, 1985)

50

Emner

Innlegg i Stortinget, Utenrikspolitikk

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/et-lite-lands-utenrikspolitikk>

55

60

65